

Ioan Dehelean

CERCURI
PE APĂ

Ioan Dehelean

Cercuri pe apă

Editor: Gabriel Timocanu
Ilustrație copertă: Onisim Colta, *Începutul* (detaliu)
Copertă: Călin Chendea
Paginare: Alina Guțuleac

Tipar: BrumaR

Editura BrumaR
300050 Timișoara, str. A. Popovici 6
tel.: + 40 744 787 959
e-mail: office@brumar.ro
www.brumar.ro

Mulțumesc familiilor *Deznan Florin și Romana, Dehelean Cornel și Diana* pentru sprijinul financiar acordat pentru editarea acestei cărți.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

DEHELEAN IOAN

Cercuri pe apă / Ioan Dehelean. - Timișoara : Brumar, 2014

ISBN 978-606-726-007-6

821.135.1-1

Ioan Dehelean

Cercuri pe apă

BRUMAR
Timișoara, MMXIV

*Părinților mei
Ioan și Floare
I.M.*

Am văzut odată luna

Am văzut odată luna
Palidă și străvezie
Și-o mai fi poate și astăzi
Dar rotundă geometrie.

Mirosea a zi de toamnă
Aerul, se încrețise
Trecători un domn și-o doamnă
Ea Elena, el Ulise.

Gravi și mîndri pe subt geamuri
I-am văzut numai din spate
Cum se-ndepărtau de mine
În papuci și șaluri late.

Astfel mă prăjam la soare
Prima zi de primăvară

Am visat ori poate oare
Era iarnă și în vară.

Cînd m-am trezit era lumină
Picioarele mi-au amorțit
Pe masă se strîmba un colț de pîine
Și lîngă el zîmbea-un cuțit.

Șarpele cu pene

Într-o încăpere mică, singur
sta întins pe pat
Scrum de zile, fum în fire,
Ochi de sticlă colorat.

Fruntea le nega pe toate
sprijită într-un cot
pantoful lătra o pată
desfăcut ca și un bot

Nu mai e nimic. Doar seară.
Parcă totu-i un făcut
Să nu întâlnești o gară
Și s-o iei de la-nceput.

Iarăși vine noaptea...
Umbra zilei iarăși piere,

Sîsîind parcă mai tare
lese un șarpe din unghere.

Trage-ți plapuma pe umeri
Vîră-ți capu-n întuneric
Lasă-ți trupu-n amortire
Culcă-te întins ori sferic

Noaptea-i răcoroasă, lungă,
dar dacă ai somn pe gene
N-o să-ți pese nici de pungă,
Nici de șarpele cu pene.

Capcana

În ochiul veiozei
Așez capcana pentru secunde

Aștept; taci!
taci!

Gîndul momește.

Penița alunecă
peste întinderea albă

Secundele vin în tăcere

Psst!
psst! te ascult...

sst, sst! zice iarăși penița:

Secundele prinse-n capcană
Le numărați dumneavoastră.

Se anunță o noapte vijelioasă

Se anunță o noapte vijelioasă mi-a zis Ulise,
cel iute de picior,
Cineva a uitat merele-n plasă
și plasa a putrezit
muștele murind de plăcere de portocale
O, nici vorbă de hulă
Grecia și zeii și dumnezeii și preoții ei!
Cea-mai-frumoasă-zeiță
are brațele rupte
nu mai face nimic
Stă ca o vacă
împietrită de atîta nerușinare
Homer nu e orb
– cum s-ar putea crede –
dar se preface că se spală pe dinți
Între a fi și a nu fi, votează sărutul lui Iuda
teama celui puternic, structura plebeului
O, nici vorbă de hulă!

Pe ziduri, pe bănci
ori cu briceagul pe scoarța copacilor tineri
se scrie un nou testament
Nu cu iubire se scrie,
nici cu ură,
nici cu sânge,
ci cu toate deodată ca Adevărul.
Dar toate acestea sînt născociri
gînduri de bețivan ordinar.
Realitatea e alta!
Dovadă că
în poartă mă așteaptă Xantipa
să-mi spargă căpățîna
cu olița de noapte.

Undeva-ntr-un colț de țară

pentru Radu Dragoș

Undeva-ntr-un colț de țară
Cu rachiu și oameni buni,
Se hrănea un pierde vară
Cu iluzii și minciuni.

Parcă-l văd. Muncit de-un demon,
Sufletul zbura din el
Într-o lume fără nume
Și iar se-ntorcea la el.

Pe un pat dormea o carte,
Un pahar crăpat pe jos.
Lampa mai ardea-ntr-o parte
Umplînd casa cu miros.

Nu cred că stătea la masă
Poate vreun amic prea bun
El era ce era-n cuget
Urmărit de un nebun.

Înserat seară de seară
Își avea paharul plin
Mai citind o poezie
Mai împrumutînd de-un vin.

De-l durea vreo ironie,
Își vedea tăcut de drum
Și se-mbărbăta cu gîndul
Toate astea fi-vor sçrum.

Nu știa sigur ce face,
Anii i s-au copt în foc
Și-a rămas doar amintirea, arderii
Și-acelui loc.

Magnezia

Plăcerea e caldă, nebună și nebuloasă,
e ca o piele umedă,
precum o veioză
ce luminează discret
numai ce dorim noi
și ne lasă să hoinărim
Roșiatică,
Vii?
Și
Magnezia
    înflorește nevinovată.

Întîlnire

Cum veneai, dinspre tine parcă
se lumina de ziuă
și cerul, pe care l-am zămislit, întunecat
nu opunea rezistență.

Era o lumină pală, suficientă
cînd brațele tale subțiri
și albastre și false
m-au ocolit după gît.

Ochii mirați ai noștri
s-au cercetat atunci întîia oară
și nu știau care pe cine
și ce caută.

*

Oare se poate trezi o piatră la viață
fără să o miști?...

Nici lumina nu vine atît de brusc

Nici lumina nu vine atît de brusc
precum scînteia,

Nici apa nu se umple
dintr-odată de cer.

Marea stă
doar sub sudoarea lentă a norilor?

ca un val mă întreb:

orb
aud surd
trag cu urechea

privesc

țip cu coada ochiului
resac

piatră de mii de ani
de ce mă cutremuri
prăpastie
resac

Nu, ca fință

prietenului Mircea Jurcă

Vai,
întunericul nu arde
nu se topește
nu e ductil, nici maleabil
nu poți face nimic

Nu sună.
Țiuie.

Înspăimântător! râde, și tu împietrești

e imaterial
și totuși
există.

Lamarck

Citind, te citești
și – fără să bagi de seamă –
pe acest drum
îți vei pierde copitele

Pierderea din jur

pentru Ioan Cociuba

Sînt lucruri mai mari sau
mai mărunte
în afara mea,

Dar niciunul nu mă vede
și niciunul nu mă strigă
ca mine.

De aceea uneori
stau și merg
cu ochii deschiși
și nu văd nimic
din ce urlă în jur,

Din ce urlă în mine.

Cînd vine luna

Cînd vine luna, ah,
aripă a pieptului meu
bătaie amplă a inimii mele

Cînd vine luna
și varsă în lume văpaie,
umbrele se aprind
șoaptele ard
se mistuie-n flăcări salcîmii.

Am legat cîinele de un măr

pentru Radu Dragoș

Am legat cîinele de un măr
    în grădină...
doar ca să nu te sperii cînd vii

Se făcea seară în să
se face beznă și plouă
Se face beznă și plouă
Dacă vii cumva după ce am adormit
Poarta-i deschisă,

La streășină ai, ori în cutia poștală
cheia.

Cotrobăie și tu puțin.
Aș vrea și eu un sărut de la tine,
Cît durează?

Șoapta

Șoaptă,
ce mă provoci
de ce mă provoci
de parcă eu te provoc
cu ochii întredeschiși?

Tu, venind și...

Bine ar fi să ne întâlnim
                măcar,
ca două trenuri noaptea
                în câmp
      tu venind și
      eu plecând.

Și să-nțelegem această privire
acel șuier
acea întâlnire.

lat-of!

Acum a trecut.

Literele

Viața seamănă adesea cu un cuvânt

Cauți o literă și

dai de alta

ocolești pînă epuizezi alfabetul

Iată litera, iată cuvîntul

și ajungi în tărîmul lor fermecat

Și te-ntrebi

ce mi-a adus litera R

decît brumă și frig

Ce mi-a adus alfabetul

litera U

cerul dintre pereți

A pe care o știu
pînă și bătăranii crăcită

Literele se ghemuiesc în întuneric
se sfătuesc între ele și se sărută
vocale și consoane
oare cine pe cine alege?

devin gravide apoi
și nasc un cuvînt

E lucru grozav,
puținele semne
să tacă stinghere
să aștepte cu sufletul la gură.

Cine-i aleasa,
Cine-i alesul?

Să se nască odată cuvîntul
și să vorbească.

Necăjitul de la Hamangia

Omul plînge tăcut
și se bucură cu disperare...

Nu e nimic de făcut
am trăit ce-am trăit
am pierdut și-am băut restul

Cu voi am dat mîna
alături de inima voastră
inima mea a bătut
de-acum fie, ce-o fi
sînt mîndru de umerii voștri
de muzica
ce-am auzit-o în voi.

Nu voi fi trist
vom asculta iarăși muzica
doar țărmul

spre care plecăm
pare un umăr căzut

Nu plîngeți
deși gînditorul
mi se pare un om necăjit

Nimic să nu ne stea-n față
mai țineți minte? Spre țärm!

Cînd totul părea nisip în clepsidră
noi ne făceam semne cu ochiul,

deși-i mult de atunci
n-am băut ce vom bea mîine

căci iarăși vă spun cu amar
gînditorul ce-l văd e un om necăjit.

O vorbă parcă-i mai ușor

O vorbă parcă-i mai ușor
de potcovit
Decît cuvîntul.

Cuvîntul

nu se împlînzește cu caiele,
deși
și-n somn îl auzim
pe caldarîm
de parcă-i potcovit.

Tropotul în noapte

arde, te trezește
și pe geamul înghețat mai
ninge

nimănui nu-i pasă
c-a trecut pe drum
în noapte Cuvîntul
cal nepotcovit.

Litera R

Am plonjat în căutare de perle
și când nu am mai avut aer
am bătut la porțile dure
de bronz cu inima plină.

Țin minte R-ul cel friguros
ce îngheța și vara.

Eram fascinat
urcînd
și coborînd
absorbit de curenții de aer și apă

Nici acum nu știu precis
dar era cald
foarte cald,
cînd mă topeam înghețînd

Nu mă pot lăuda că am văzut
ce vedeți dumneavoastră,

Cred că am fost norocos

Am bătut la porțile dure
cutremurătoare ale literei R.

Cînd s-au deschis
Eram înghețat, fascinat și împietrit.

Acum sînt aici

Dar nu mai e nimeni acolo.

Pentru cuvînt

Se screm grămăticiei,
Cărturarii-n conclav sînt,
Numai cuvîntul, sărmanul,
Caută-n robă o haină ascunsă apărătoare.

Ieri am fost astfel, acum cum să fiu
De ce să fiu tot așa
    mă întreb, se întreabă-n oglindă cuvîntul

De ce să exist
    cînd vremea mea a trecut, să mă pudrez ca manta în apărare

Așa gîndește cuvîntul avocat
    cînd caută în recuzita săracă
    să nu se facă de rîs,
    căci
    ispita e mare
    puterile slabe

și mari sînt căderile
pe care încearcă să le salveze,

Cuvîntul de azi nu e cel de ieri,
după cum cel de ieri,
nu e cel de altădată – zice judecătorul...

Cuvintele sînt strămoșii fără greșală,
strămoșii de acord de la capătul lumii
sfîrcuri dulci,

colastru amar și dulce
în gura copiilor...

Cuvîntul moare pînă la urmă,
moare și el
ca omul
și copiii,

moare,
dar nu va fi definitiv îngropat
dacă ai grijă să-l încălzești,
în casa ta,
în gîndul tău
în biserica ta, în drumul tău.

Sertar

d-lui Onisim Colta

Oare ce caut?

Trag sertarul și văd

ceapă

nasturi

foarfeci

ațe

pansamente sterile

rețete

ace

căței de usturoi

coji de semințe

plicuri fără adresă

cruciulițe de aluminiu

chibrite

bețișoare

bile

fotografii, poze sepia
mîncate de timp

invitații la nuntă
scobitori
chitanțe, lame, lei știrbi

Cîte nu-ncap într-un sertar?

Și totuși, iată și-o filă goală îngălbenită de întuneric.

Eu sînt?

Oare ce caut aici?

Silabă

surorilor mele

La noapte am să dorm pe săturate,
Treziiți-mă doar dacă va izbucni Cuvîntul
Pe buza căruia am stat flămînd
Aproape pînă m-a înghițit pămîntul

Să-l văd și eu la față și să-l pipăi.

Apoi lăsați-mă cu grijă iarăși jos.
Voi fi ferit atunci de arșiță și brumă
Și-am să visez de-acum la chipul luminos,

Căci nu-i pe lume mai mare mîngîiere
Decît să îți continui visul, dus
Să vezi că între moarte și-nviere
Nu-i nici o rană, și dacă e
O vindecă Iisus.

O, Doamne, acum mă iartă
căci Ți-am vorbit precum un prost
mi-e dor de cîine și de iarbă
Și de pisică
Mă-nvii? Mă iartă, nu mă iartă, mă iartă totuși
Vă sărut.

Singurătatea o văd deplină

Singurătatea o văd
deplină
atunci când n-ai nici
o carte la îndemână
nici un tablou,
nici măcar o fotografie;

Atunci iarna se apropie
mai repede,
lumina se stinge mai devreme
și viscolul bate
mai tare la geam –

Se-așază pe tine
un fel de promoroacă
somnolență brună
și nu știi cum să
scapi de ea

Exidios,
gîndul
te părăsește
și lasă în urmă
regrete
secreția unei moluște
sogn și leșul
unui vis ce se scufundă
lent și
colorat.

Vorbesc uneori cu mine

Vorbesc uneori cu mine
ca și cum aș da bună dimineața
unei himere

Pentru prietena mea, Năluca,
apare la timp în fridă

se ascunde
o lumină atârnată în cui
un chip, mai mulți sfinți
desemnați, asimetric...

caut divinitatea asta oare sau aia,
nicăieri, pretutindeni
nimeni, nimic, credință și atât?

Așa cer văd eu oare
când ascult,

cînd citesc
ah, arș, ah,
păcătosul de mine arș,
pardon d-voastră, arș,
m-a picurat ceara.

Tolănit, deși pe drum

Căci atît de mult am iubit noaptea,
lumina,
încît m-a îndrăgit întunericul.

Bîntui în el,
trag iarăși ușile și le trîntesc,

îchid ferestrele
las storurile
întind cearceaful pe pat
apoi pun pernele la căpătîi

M-aștern pe spate
în camera umedă...
Sting becul ars
Și aștept. Ce?

Întunericul vine, e aici
și mă poartă de mînă, mă plimbă

Plutesc în văzduh
fără gravitație
lent
surîd, așipesc, tresar

Ce frumoasă e lumea!

Doamne, cît de mult a înflorit

Somnul

De cînd nu am mai fost
pe la tine?

Știi ce bestie aș fi putut fi

Știi ce bestie aș fi putut fi,
dacă nu-mi întindeai mîna,
Știi că numai ție
îți pot mulțumi că exist,

Seara, cînd toate se-ntunecă,
eu ascult datorită ție
greieri
și văd licurici,

Ascult șoaptele tale,

Te sărut cu ochii închiși.

Știu că trupul tău
lăudat
mă locuiește
Și mă poartă

ca o uşă

spre iad

ori spre rai

Parcă te aud!

L-am iubit şi pe el

L-am ajutat să ajungă pînă la Poartă

Unde îl punem, Stăpîne?

Și totuși...

Și totuși...
împotriva tuturor norilor
petrecuți
se va aprinde cu bucurie iarăși și iarăși

Va arde, așa cum a ars
ca un cerceț de aur
în lobul firav al nopții

Luna.

Streășină

Noaptea stă pe casă
ca un copil rătăcit,
ghemuit cu palmele și fruntea pe genunchi.

Lac de sudoare țigla;
și parcă-i stăruie un cuvânt pe limbă,

ca ochiul bouului, primăvara:

Nu am numărat niciodată
    pînă la capăt,
Nu știu mai multe
    litere decît alfabetul.

Privind orizontul,
    nu știu pînă unde poate urca apa
    și pînă unde poate coborî cerul.

Eu, care odată cu norii
    îmi îngrop umbra
și odată cu soarele o fac să răsară!

Mi-e frig de ferigă,
de sporul ei mic,
de o pală de frică.

Port ca o ghindă,
    căciulă pe cap,

mă poticnesc privind
    cerul.

O, Doamne, ești streășină numai bună
    când plouă.

Simetrie

Inima se precipită în piept
și mintea o ia razna,

Umbra devine mai deasă
și chipul cotropitor
devine cetate. .

Doamne, cum îmi poți pune în
gînd o astfel de
întrebare:

Cine-i praf
și cine-i învingător?

Privind peste umăr

Mă dusei și mă-ntorsei
să-ți mai văd șalul pe umăr
și din doi
să fac un număr.

Aminteam privirii mele
de păcate tinerele,
de țipăt de cucuvele
și de patimile mele.

Dar zăream numai în urmă
iar tu ispiteai cu coapsa

Ah, ce tulbure-i conturul
și gingaș ce e condurul
și ce verde îi mătasa
și albastră ce-i mireasa
și albastru infinit
era mult, și mult nimic.

Iarnă-am zis, iarnă se face
Vară nu putui nicicum
lacrima în ochi îmi zace
și obrazu-i parcă scrum...

Și se face noapte plină
se ciocnesc pahare goale
astăzi încă-i sărbătoare
să o trecem în picioare

Treacă, meargă, treacă-meargă
vino, du-te
și din vrute și nevrute
capul meu întors pe dos
Ce regretă că-i de os

Și se face timp noros
ce se-închide friguros
numai os și os și os,

Iar mireasa plînge afară
toamnă, toamnă, primăvară
Cu lacrimi de nori, amară.

Drac în templu?

Ar trebui să dărim totul
Și-apoi să plîng, în van Ierusalime
să reîncep clădirea Ta cu Noul Templu
încă un pic de var, vă rog, aici
lacrimi dau eu
încă puțin ciment, dă Doamne
să netezim precum mistria
al nostru trecător, prezent.

De-ar fi să-mi pară rău, și-mi pare, e
căci aş zidi o nouă catedrală
în care vin călugării bătrîni
și istoviți de drum se-nchină
își pleacă fruntea către răsărit și apus
către evrei, către creștini și către Ierusalim

Și toate națiile vin de vină
în templul nou, zidit, să se închine

Sperjur, posac și plin de vine
Să stau în umbră și să tac, să-i văd aproape
Cu-n nod în gât, ferestruit
Să-i văd cum se închină

ce simplu e să fii smerit,
ce simplu să fii drac!

Instinctul de uter

Da, domnilor,
Nu vreau să mai fiu dulce
nici cub, nici sferă, nici verde, nici copt
M-am săturat de monotonia senină a cerului
de zilele lui friguroase
de luciul cristalelor false
de oasele putrezite noaptea în ploaie
de Thlon și Ugbar
cu apele lor subterane
de arbori crescuți cu capul în jos
de umbrele lor ce-ți lasă urme pe mâini,
pe gât, pe picioare.
Îți vine să crezi că vioara
are trei coarde în plus și țiuie uniform
diform, asimetric, neputincios și bolnav.
M-am săturat de transpirația ce trebuie
să miroase întotdeauna a sînge,
M-am săturat de gîndul încovoiat

și de albul curat,
de gura minciunii
și ghearele adevărului pedichiurat.

Da, domnilor, totul crește pe o tulpină naivă

Dau cu piciorul în foamea falsă
a creierului saturat
și în instinctul de uter al creierului înfometat

Ca și cum lumea, ce se ascunde,
ar putea fi mai frumoasă decît lumea
despre care cîndva știam că-i frumoasă.

Poveste

Bună seara, cireşule,
Am venit să te pustiesc.
Apleacă-ţi faţa spre mine
Pune-mi cercei
Şi mîngîie-mi lobul urechii,
Sărută-mă, norule verde, sărută-mă căci
am venit să te fur
Sfîşie-mi învelişul întunecat
Dezbracă-mă de ruşine
ia-mă în braţe
şi istoveşte-mă cu buzele tale.
Fură-mă norule verde, fură-mă
ah, fură-mă
Strînge-mă între rădăcinile tale
Pierde-mă,
norocosule,
trece-mă prin inelul tău de logodnă
înalţă-mă la nervurile tale

Arată-mi fața curată în noaptea aceasta

Tu nu știi nimic

tu nu vezi nimic

tu nu ceri nimic

tu nu simți nimic

tu nu crezi nimic

Ce dulci sînt fructele tale, cireșule,
și cît de amare sînt șoaptele tale.

Pe marginea unui urlet

Noi sîntem părăsiți
pentru o secundă ascunși,
deși darul nostru
este același.

Cum să apar
că par
și tu și eu
cînd apari tu și eu dispar.

Nu ne vom lăsa furați înșă
de această imagine

Nespusul sugerat de natură
sunetul, susurul, șoapta

Și chiar dincolo de auz.

Exacti și morți
așa cum auzim încă
vibrația de sîrmă ciupită

Ne vom privi ficși acuși

Ne privim dansînd fără vise
ca de la piatră
la piatră

Ca să putem pluti lin
în văz,
duh

leri
în lichidul din ochi

Azi
în marea cu sare

Pe unde am venit

Sînt beat
și nu știu ce să fac cu mine
în care plic
și cui să m-adresez.

De vei găsi
cutia poștei goală
nu dispera

Am să sosesc
la geamul tău cînd dormi
cînd vei dormi
și-am să-ți șoptesc
sînt eu
și nu te speria aș vrea
să dorm cu dumneata

Tu cine ești?

Nu vezi?
sînt dumneata

O, chiar
Nu vezi?
Ssst!!! Sînt dumneata.

Pe unde ai venit?

Nu vezi, o, chiar nu vezi?
mă faci să mă repet
și ne aud vecinii

Pe unde am venit
Pe unde voi pleca.

Cîntec de dragoste

Astăzi parcă sînt un nor
Plîng deasupra tuturor
Cu ochi negru, cu ochi roșu
cu ochi verde ori căprui
corolă în trei culori
și în patru cărării.
Mi-a bătut un vînt mai negru
Și-am crezut că toamnă nu-i
Și-a zis: uită-l pe albastru
că nu-i dat chiar orișicui
Dar nu știu ce abur trece
și mă lasă amărui.
Plîng de dorul nimănui
Plîng, deasupra unei flori
Și visez șapte culori
Și visez șapte coline
care sufletul s-aline...
Cum alină somnu-n pat

tot ce este blestemat
cum se rupe din țîțînă
cumpăna de la fîntînă
plîng, și lacrimilor toate
le dau pe nedrept dreptate,
Pentru că nu sînt să plîng
nici ca să mă văd scâlîmb
nici ca să mă simt povară,
dar nu știu ce-nseamnă vară
cînd privesc steaua polară.

Plîng deasupra ca un nor
Numai apă pe răzor.

Ceasul

Și, fiindcă n-a vrut să facă poză frumoasă
cu mine, m-am amărît alături
și mi-am zis:

O să vezi tu, o să vedeți voi,
o să fac poze și singur
Și fericit

La început mi-a fost mai greu...

Țineam prea mult hîrtia albă
în revelator
și ieșea neagră,

Apoi m-am gîndit că nu e bine
să te uiți la ceas, la secunde,

După cum crezi
după cum simți
așa bate ceasul mi-am zis

Nici acum nu știu meseria,
dar îmi ascult inima.

Nu sînt poze color nici triste
dar unele sînt chiar vii, adevărate .

Auzi, auziți?

Tic-tac, tic-tac, tic-tac,
tic-tac, tic-tac.

În rest

În rest tu ce mai faci, iubito,
Stai tot la geamul tău crăpat
Eu scriu ce au mai scris și alții
Și văd că totu-i neschimbat.

Parcă ni-i scris să stăm alături
Ca două lumînări ce ard
Și nu știm care despre cine
Va înflori mîine în gînd un gard
de iederă ori de cucută
ori poate de sămînță amară,
căci ne-am văzut
și ne-așteptăm
ca prima seară,
întîia oară.

Dar unul n-are să mai vie
iar celălalt să creadă n-are cum

va îngheța ca iarna verde-n cîmpie
cu ochii pironiți pe același drum.

Și iarăși vom ajunge împreună
mult mai săraci
ori poate mai bogați
uitați de lume
poate apropiați
și totuși cît de blestemați.

Ai grijă la ce te uiți

Mi-am zis:

Ai grijă la ce te uiți,

căci ce vezi

intră în tine prin orbite și pori

și poți să mori

ce te macină dinafară

te va măcina și înlăuntru

De propriul meu gând

am ascultat

Am văzut ce n-ar fi trebuit

să se vadă

Și ce ar fi trebuit să se vadă

nu am văzut

Acum oare știu cine sînt,
Oare știu încotro
mă duc?

Uite, îmi zice, cineva, încolo!

O fi fost un om rău, cine știe, sau bun
cel ce mi-a zis asta
căci încolo mergeam oricum
și dacă mă credeți
și dacă nu mă credeți

și cu voi
și fără voi

și chiar numai cu mine însumi.

Completări la testamentul sărmanului Francois Villon I

Ție nu-ți las ca moștenire
decît o viață răgușită
Să ai și despre mine știre
Să nu cazi și tu în ispită.

De poți cumva griji o viață,
de buruiană ori de vită,
fă-o. Nu te-arăta ziua-n piață
Căci peste tot e o copită.

la toate cărțile pe masă
Și vezi care a pățimit
Cea care a tăcut ca mutul
Ori cea care s-a deslușit?

Decît să te destăinuiești
Mai bine smulge-ți limba, zău

Căci s-or găsi destui în juru-ți
S-o facă bine, dar de rău.

Și fii atent de-ți place berea
Ori curvele ce-ți stau în jur
A doua zi s-a dus plăcerea
De gura-ți merge ca un cur.

Închinare:

Ca limba smulsă de prieten
Nu-i pricina mai dureroasă.
Doar, când ți-o pune iar în gură
Cusută strîmb cu ață groasă.

Cum a reușit Noe să intre în istorie fără să fie curvă

- era cinstit cu el și cu toți
- era informat
- a fost harnic și precaut
- a iubit făpturile
- a avut răbdare
- a crezut în Dumnezeu
- nu și-a propus niciodată să escaladeze vârful Ararat cu corabia.

Față în față

Aveau surîsul ambiguu ascultînd poezia
Trăgeau din aroma ei ca din țigară
și-și dădeau ochii peste cap tăietori, gînditori parcă
(desigur fumul cenușiu a ondulat puțin
circumvoluțiunile cerului meu)

Confortul să le fie deplin
se încoteau cu genunchii
pe sub masă.

Ei, bine, e bine?

Tu ce zici, e bine?

Eu zic că e bine!

Treaba voastră, mie mi se pare nașpa!

E nașpa rău ce să zic și eu

Apoi își strîngeau sfincterele să discute

Lăsau două şuvițe de fum să
le iasă pe nări;

Aerul lor fin și interesant de cunoscători
nu mă lasă nici azi
să trăiesc netulburat
și cînd o fi,
să pot muri în tihnă.

Fotoliul

Fericit în pîntecele mamei mele,
Zevzecit mai apoi de școală,
Năuc de tranziție,
cu palmele sprijinite pe umerii unui fotoliu
mă întreb
și aud doar ceasul

cine ar fi trebuit să-l plătească,
cine ar fi trebuit oare
să se odihnească în el?

Doamne, Dumnezeuule,
oare cum ar fi trebuit să fiu
dacă totul ar fi fost
așezat și normal?

Ce faci aici, mi-am zis

Mircea, Lela, Dragoș, Radu

Ce faci aici, mi-am zis?

Am reintrat în bibliotecă. Așipisem puțin

Totul era la locul său.

Nici o carte nu s-a clintit

Nici o literă.

Un viespe, doar, își făcuse cuib

între ceară și cotor

Asta m-a mîngîiat.

Același tablou spînzurat. Lela.

Culoarea pereților nu putea fi alta

Nu am neamuri aici

mi-am zis
mîngîind rama

Prietenii mei,
au fost, au mîncat,
au glumit, au băut, au murit

Negru precum un indigo
nu-i voi repeta

dar am să mi-i prind cu
un ac de bold și imbold
la inimă și
la rever.

Ora exactă

Dacă nu vouă
cui să le scriu
tic-tac
dacă nu vouă
limbilor de ceas.

Cum tic-tac
vă apropiați una de alta
una mai grăbită ca alta
și vă îmbrățișați, apoi
sărutându-vă,
acoperindu-vă una pe alta
spunându-ne ora,
exactă.

Ssst!!! Se sărută acum! Iarăși?
Tic-tac
Tic-tac
Tic-tac.

În Kandahar

În Kandahar
în mod bizar
intră lisus călare pe măgar
băiete un amnar
căci am amar
și umple rogu-te un pahar
căci de n-am card
am un salar, peșin plătesc,
și își aprinse din tutun un fum

O zi întreagă-a stat lisus și-a fumegat
ca la bazar în Kandahar,
dar toate fost-au în zadar
și-n loc de taxi
a fost luat el un țînțar
și s-a fost dus
acolo unde ceruri nu-s

Și uite-așa a petrecut Iisus
durerea celor în zadar
în Kandahar

Cu votcă și tutun, zahar amar
zadar în Kandahar.

Îngeri bolnavi

Un aer putred respiri
sub aripa ce te răsfată.

Oasele se frîng
la cea dintîi suflare a iernii.

Colcăie moartea pe drumuri

În piața pustie
cîinii joacă lumina la zaruri

În suflete neantul.

Îngeri atinși de lepră
au părăsit slava omului.

Adulter

Pe drumul sărutului
pecetea dintre două cuvinte
Ssst!

Șarpele a strecurat
prin conul de umbră al șoaptei
o limbă de clopot.

Ispită cu lună

Umbrele se desfac
și se-ncleștează.

Ding-dang, limba de șarpe
Ding-dang

Apele tac,
Pietrele dorm. Ssst.

Noapte pe drumuri.

Lăsați toamna

Lăsați toamna în neliniștea ei,
că-i mai ușor de citit decît de trăit.
Mai bine spuneți-mi
ce-nseamnă să mori
cînd primăvara a încolțit.
Eu cred că o carte are
sau nu are doi sîni
și viața nu-nseamnă decît
cîteva frunze stropite cu aur
și pălmuite de vînt.
Mai cred că o culme
are mai mult urcuș decît coborîre
cînd poți zice:
cîntăriți-vă morții cu grijă
ca nu cumva să-i îngropați
cu suflet cu tot.

Somnambul

Parcă sînt la grădiniță
Și visez că lumea-i mică
Și mă urc în cer cu scara
Alb și negru
Un punct roșu în albastru
Tocmai ca o rîndunică

Iară cînd se face seară
pașii mei deși coboară
parcă urcă.

Spre ce urcă?

Știu doar zapii de la scară

Dacă mă treziți din somn
S-ar putea să cad-un domn
Ce se uită din acvariu
Trist ca ochii unui somn.

Sepia

Părinții își arată mîna miluitoare
Și copiii mîna lor ciungă
Seara, cînd se aprinde lumînarea
abia trecu lumina zilei, ah,
copiii sînt generoși
dar le tremură și lor chibritul în mîna
umbră pe pereți, pîlpîitoare
pentru că au și ei copii
Copii din copii, din copii.
Aici sîntem noi, în alb-negru
Copiii în față
pentru o poză de grup.
Sepia.

Semaforul

S-a aprins ochiul verde
al fagului!

Hai mamă,
Să trecem împreună și-această
primăvară.

Grăbește-te!
Culorile se schimbă. Grăbește-te!

Ah, fagul

Acest semafor ce permite iernii
Să dea buzna în noi.

Scufundare

Fiind iarnă acum, insomniac neinspirat și nocturn
mă las pătruns de frig
ca un crivăț
fac copcă la gît
și mă scufund
să văd
ce mai fac
algele mele
coralii
crabii
peștii mei exotici
din tropicul
pe care extatici aproape
de sticlă
ochii mei îi privesc.

Înoată, plutesc și visează
se spală pe aripioare

de acum
pînă în Pontus Euxin
și de acolo, prin strîmtori periculoase
pînă-n Atlantic și-n
liniștitul Pacific.

Sus, pe apele-amintirii

Sus, pe apele-amintirii

Lunecă un vapuraș

Încărcat cu stegulețe

Și lume de la oraș...

Pe maluri oșeni în cete

În jurul unei viori

Și a încă două fete

În haine de sărbători.

Flăcări toți, crăpa pământul

Ochii beți de patimă

Căci în loc de sînge-n vene

Le curgea o datină...

S-auzeau pînă-n pădure

Inimile lor bătînd,

Căci nu-și ascundeau inima
După limbă, piept ori gînd

Noaptea-i auzeai departe
Țîpurind parcă de dor
Se stingeau ochii la case
Luminînd casele lor

Sus, pe apele-amintirii
Lunecă un vapuraș
Încărcat cu stegulețe
Și lume de la oraș.

Tutankamon

S-au repezit la zid
și au spart zidul
să vadă ce se petrece și dincolo
de zid.

Zid! Zid! urlau
și își cereau revoltați banii

Zid! Zid! E mereu zid
E blestem. Să fugim!

La vîsle, la vîsle acum, la lopeți
Nu noi suntem de vină!

Căci dincolo de zid se petrecea
un alt zid de piatră
mai tare.

Pîlpîie ca o fotografie

Pîlpîie ca o fotografie de
familie, seara
în mîna ta
eu.

Cocostîrc

Precaut și parșiv
ridică piciorul agale
și privește cerul în apă

Sparge brusc norii
din baltă cu ciocul

I se face lehamite uneori
de broaște și șerpi
și dă din aripi

Apa din care s-a smuls
speriindu-se-n cercuri
pînă la țărniș.

Călăuza

Are-ntotdeauna groază
că trebuie să se-ntîmple
fluturii să moară-nchiși sus,
la umbra dintre tîmple.

Jumătate e de ceară
jumătate necurat
și se roagă să nu piară
partea răului chemat.

Și se-ntoarce iar la capăt
și-n genunchi scrie un semn,
paște miezul cel de noapte
unde toți au cruci de lemn.

Bunul meu însoțitor
Pentru a te menaja întrucîtvă
de o peșteră sau de ceva mai rău
așteaptă-mă aici.

Cu dragoste al tău etc. ...etc. ...

Urmează apoi o stare de contorsionare,
de răsucire în jurul unui ax fix
Se va prezenta un raft cu cărți
răsturnându-se
fără motive prea dese
în oglindă va curge tot timpul
o apă tulbure
inima nu va înmuguri și ca atare
se va privi neagră
alături vor privi câțiva curioși
cum se îneacă un om
pe maluri vor fi câteva sălcii plîngătoare
și vârful creionului se va colora în negru
de aerul nopții

° Cît despre sunete ele vor fi grămadă
luptînd între coaste.
N-ai dreptul să ceri ajutor
Toate luminile ți se confiscă la trecerea
literei Z.

Urmează apoi un fel de gimnastică

Sari și ascuți pînă te-ajungi din urmă,

Dar mai multe nu pot să zic
Picură ploaia și-i întuneric.

Bătrînul dumnezeu

Precum cenușa unui vulcan
seara coboară se-așterne acum pe tăcute

Dumnezeu își face însă datoria iarăși și iarăși
trece cu felinarul în mână
prin cer
și aprinde stelele agale

Arde? Arde.

Ard? Ard. Toate? Toate.

Apoi se culcă liniștit și tresare

Oare am dat drumul Lunii
peste pădure, câmp și Ocean?

Am dat, da, am dat
mi-aduc aminte, am dat

Da, da,

Să se bucure și pupăcioșii din parcuri
de noaptea aceasta.

Într-a patriei splendoare

nepotului Paul

Dormi în pace, bibliotecă,
N-am să mai visez în tine,
Stinge scrumul și lumina
Și vino ușor cu mine.

Pe ulițe rătăcite
Într-a patriei splendoare
Vom călca în străchini, sigur,
Dar vom fi mereu la soare.

Ne vom bate pe burtică
Ne vom scărpinga pe spate
Vezi ce splendidă-i viața?

Pădure și cor de broaște
Și-ndelungi, prelungi suspine.

Completări la testamentul sărmanului Francois Villon II

Mai las acum cu gînd de moarte
Celui bogat la suflet, souvenir
Să nu se creadă că din toate
Doar blestema știi mai abitir.

Să-ți fie inima cît nouă sate
Pe unde nimeni n-a mai fost,
Să-ți calce urmele curate
Tot n-ai să fii decît un prost.

Să fii paharnic tuturoră,
Să nu mănînci în zi de post,
Să-ți dai fularul și paltonul,
Tot n-ai să fii decît un prost.

Să fii cel mai iubit din lume,
Să stai noaptea de veghe-n post,

Să-ți înflorească limba-n gură,
Tot n-ai să fii decît un prost.

Să fii stăpînul sau săracul,
Să ai la bine adăpost,
Să ai cu foc încins mijlocul,
Tot n-ai să fii decît un prost.

Și-ți zic acum în încheiere...
De versul meu este anost
Și ai o clipă de căință, pentru mine
Tot n-ai să fii decît un prost.

Închinare:
Fă-le toate cum se cere
Caută în viață rost
Chiar de-l afli pentru altul
Tot n-ai să fii decît un prost

MĂ GÎNDESC LA TOȚI

Mă gîndesc la toți cei care mi-au cercetat măruntaiele
cu vîrful bățului

și au găsit că nu am sîngele nobil.

Vor fi uitat că de mult

nici o culoare nu-i pură

că verdele poate fi galben

și galbenul roșu iar roșu senin

Că primăvara, poate fi bine înțeleasă

ca cea dintîi toamnă, iar toamna dintîi

ca cea din urmă primăvară

Vor fi uitat

că galbenul e cărunțeala verdelui

că inima nu se desparte de roșu

Că orice număr ce se împarte la alt număr

devine infirm

sau nici nu există.

Uitați-vă-n jur: alb-negru

tînăr-bătrîn, somnoros-treaz

sau numai mimînd somnul
mă amestec cu toți
să-mi pot privi
de la oarecare distanță conturul.
Cineva trebuie să învingă
fie și numai pentru a putea crede cu adevărat
că și învinșii există cumva.
Astfel, altfel voi putea zice odată
Acesta am fost eu
acestea culorile mele.

UMBRA

fratelui meu Cornel

M-am apropiat și eu de groapă
și m-am aplecat puțin
doar cît să văd

cînd, deodată,
m-am speriat

umbra mea era în groapă

a alunecat probabil
și a căzut

am văzut-o chiar eu în groapă

și m-am îngrozit apoi
cînd groparii au început să arunce pămînt peste ea,

dar iată că umbra
se ridică mereu și mereu deasupra pămîntului
și nu se lăsa îngropată.

NOI ȘTIM TOTUL

Noi știm totul
nu vă apropiați

Noi știm totul
Stați unde sînteți

Nu vă mișcați

Va veni în aer o lanternă
    peste capetele voastre
        și vă va lămuri
    și vă va reteza părul
        poate și capul

Voi nu știți nimic
capetele voastre au căzut
                            demult

dar voi, ciuful cîmpiei
trupurile voastre
picioarele voastre
vor călca pe căpăţînile voastre

De ce să te-nchini unei
icoane cînd e ordin? Te închini?

– Nu!

Şi eşti crîng.

Cuprins

Am văzut odată luna	7
Șarpele cu pene	9
Capcana	11
Se anunță o noapte vijelioasă	12
Undeva-ntr-un colț de țară	14
Magnezia	16
Întîlnire	17
* (Oare se poate trezi o piatră la viață)	18
Nici lumina nu vine atît de brusc	19
Nu, ca ființă	21
Lamarck	22
Pierderea din jur	23
Cînd vine luna	24
Am legat cîinele de un măr	25
Șoapta	26
Tu, venind și... ..	27
Literele	28
Necăjitul de la Hamangia	30

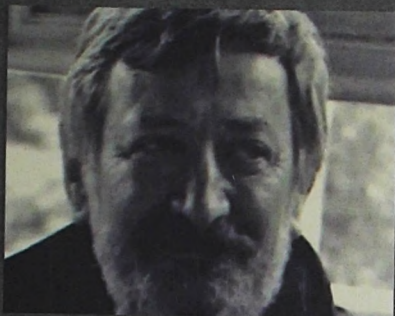
O vorbă parcă-i mai ușor	32
Litera R	33
Pentru cuvînt	35
Sertar	37
Silabă	39
Singurătatea o văd deplină	41
Vorbesc uneori cu mine	43
Tolănit, deși pe drum	45
Știi ce bestie aș fi putut fi	47
Și totuși	49
Streașină	50
Simetrie	52
Privind peste umăr	53
Drac în templu?	55
Instinctul de uter	57
Poveste	59
Pe marginea unui urlet	61
Pe unde am venit	63
Cîntec de dragoste	65
Ceasul	67
În rest	69

Ai grijă la ce te uiți	71
Completări la testamentul sărmanului	
Francois Villon I	73
Cum a reușit noe să intre în istorie	
fără să fie curvă	75
Față în față	76
Fotoliul	78
Ce faci aici, mi-am zis	79
Ora exactă	81
În Kandahar	82
Îngeri bolnavi	84
Adulter	85
Lăsați toamna	86
Somnambul	87
Sepia -	88
Semaforul	89
Scufundare	90
Sus, pe apele-amintirii	92
Tutankamon	94
Pîlpîie ca o fotografie	95
Cocostîrc	96

Călăuza	97
Bătrînul dumnezeu	99
Într-a patriei splendoare	101
Completări la testamentul sărmanului	
Francois Villon II	102
Mă gîndesc la toți	104
Umbra	106
Noi știm totul	108

c o m e n z i
B R U M A R
T I M I Ş O A R A
str. A. POPOVICI 6
tel.: +40 744 787 959
contact@brumar.ro
www.brumar.ro

Ioan Dehelean este un poet care dă de gândit, ca oricare altul autentic. Iar poezia lui nu-i tributară momentului scrierii ei, tot ca orice poezie autentică în care, dacă o știm citi bine, ne putem cu ușurință noi înșine descoperi cu adevărat.

Vasile Dan

*Oare se poate trezi o piatră la viață
fără să o miști?*

Ioan Dehelean